

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vprejemajo.

Uredništvo je v Semeziških ulicah št. 2, 1., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno v nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 42.

V Ljubljani, v sredo 21. februarja 1900.

Letnik XXVIII.

Branimo se z dejanjem!

Napočila je za našo stranko — zlasti pa za č. duhovnike — doba, ki je podobna oni od leta 1889—1896, doba namreč, ko nas brezobzirno in včasih že res pobalinsko napadajo preljubezni naši nasprotniki. »Pr. L.« je bil l. 1892 ustanovljen v obrambo in zagovor dobre stvari in oseb, ki delujejo zanj, in sicer ravno proti oni »Soči«, ki nas danes blati. Mi tudi dobro vemo, da je naša dolžnost obramba, in radi bomo storili, kar bo mogoče. Ali potrebno se nam zdi povedati nekaj občnih misli o obrambi, da bodo bralci in tudi sotrudniki vedeli, kako mislimo braniti osebe in sveto stvar, katero zastopamo.

Najprej naj povemo, kako se nočemo braniti. Slabih sredstev: laži, obrekovanj, natolcevanj ne bomo rabili, da bi z njimi nasprotnike ubili. Naša beseda mora biti vselej resnična, stvarna in trezna. — A tudi resnična beseda ne izda veliko, ker beseda je vender le beseda in nič več. S polemiko, z ostriji odgovori in sploh s prerekovanjem z nasprotniki ne bomo veliko opravili. Pametno in olikano občinstvo se pričkanja kmalu naveliča, ljudstvo pa takega berila sploh ne mara. Največ izdajo jedrati in strogo stvarni popravki, katere mora nastiniti vsaki list, ki je lažljivo o nas poročal. Tako velevali listom postava in ni treba za to nobene prošnje. Kdor torej meni, da se mora braniti, naj poskusi najprej s popravki.

Mi smo pripravljeni č. gospodom pri tem pomagati, če se zaupno obrnejo do nas. — Toda veliko naj ne pričakujejo od besede. »Soča« ima svoje ljudi, katere si je vzgojila v desetih letih tako, da ji vse verujejo. Kar je pred polu letom imenovala belo, imenuje zdaj črno, a vendar so ji takrat verovali, da je belo, in zdaj ji zopet verujejo, da je črno! Takih čitateljev ne bomo nikoli prepričali, pa naj pišemo, da si prste sključimo! — Poleg tega je naš nasprotnik — tak človek, da ne umolkne, če bi mu jezik oparili. On mora zadnje reči in mi pravimo: pustite ga, naj reče, in pojte na delo!

Da! Naša obramba bodi delo; branimo se, ali branimo se kot možje z dejanjem in ne le z besedo. Proti dejanju, poštemu in za ljudstvo koristnemu, ne bo zmogla nič hudobna beseda, grdo podtikanje slabih imen itd. Možem, ki bodo v dejanju pokazali svojo ljubezen do naroda, ne bodo vzeli spoštovanja in vpliva strupeni članki naših moralno zelo dvomljivih listov. Zatorej, gospodje, čvrsto na delo!

V mislih pa imamo sploh vsako delo, katero utegne ljudstvu koristiti, a navesti hočemo poglobljena dela. 1. Prvo je posvečevanje ljudstva. To je za časno in večno srečo naroda naše najmenitnejše delo. Če smo bili torej včasih do zdaj v tem pogledu pridni, bodimo zdaj — v vojski — še bolj pridni in vestni, s seboj bolj strogi, z ljudstvom pa še bolj potrpežljivi itd., kakor nam cerkev velevala. Duhovnika, ki je goreč za posvečenje duš, ne more umazati v očeh ljudstva nobena liberalna cunja? 2. Drugič nam je treba politične organizacije, t. j. katoliških političnih društev. Toda o tem bomo govorili o drugi priliki bolj obširno. 3. Delati moramo za gospodarsko organizacijo našega ljudstva. Tu je treba pred vsem učiti se pridno postav in socij. vprašanja. Ustanovljati je treba v vseh večjih občinah Raiffeisenove posojilnice, kmetijska društva, zavarovalnice, delavska društva pa v večjih krajih. Ena posojilnica velja več kot en cel letnik pričkanja v časopisu. 4. Važno dejanje je tudi naše glasilo »Primorski List«. Gospodje, če hočete, da bi list vspeval, imejte ga vsaki za svoj list in podpirajte ga s poročili iz svojega kraja, širite ga med ljudstvom, pa tako, da ga bodo ljudje s prepričanjem naročali in čitali. Naš list bi moral imeti 3000 naročnikov, ali v resnici smo še daleč do tega števila. Torej, gospodje, na delo v obrambo svoje časti in dobre stvari.

Bratje, ne ljubimo z besedo, ampak z dejanjem! Prerekovanje in pričkanje nam donese malo časti, a toliko več nemira in skrbi. Kogar napadajo nasprotni časopisi, zgani se in delaj!

Tako piše »Primorski list«. Mi tem izvajanjem popolno pritrdimo, prepričani, da tem načinom bomo dosegli največ pravih uspehov.

Shod kat. dobrodelnih društev avstrijskih.

Z Dunaja.

Osrednji odbor katoliških dobrodelnih društev na Dunaju hoče prirediti letos lep, v socijalnem oziru važen sestanek vseh katoliških dobrodelnih društev avstrijskih na Dunaju.

Mnogoštevilna in sijajna, kakor le redko kje — pravi vabilo — so dela in naprave, ki jih je ustvarila krščanska dobrodelnost v naši domovini Avstriji. Iz ustanov in naprav, po krščanski dobrodelnosti posameznikov in po sodelovanju mnogih v skoro nepregledni vrsti vsakovrstnih društev krščanske ljubezni se razteka neprestano kakor veletok dobrodelnost čez naše dežele, trpljenje mečeča in rodovitna za vse kali mirnega in srečnega življenja za visoke in nizke, uboge in bogate. Pa živo zvezo mej seboj kažejo le posamezna krščansko-ljubezenska dela in naprave v Avstriji. Jako redke so celo začetne priprave za mejsebojno sporazumljenje mej krščanskimi dobrodelnimi zavodi in društvi jednega ter istega kraja. Skoraj vsako delo in vsako društvo hodi svoja pota, ločeno od drugih, tudi od onih, ki imajo popolnoma jednake cilje. Nedostaje jedinstva in organizacije krščansko-ljubezenskih del in društev v Avstriji.

Katoliki sosednih dežel se trudijo že leta in organizirajo stremljenje krščanske dobrodelnosti z zvezami jednakovrstnih ljubezenskih del ter društev, jih oživljajo z lastnimi časopisi in s shodi in podeljujejo na ta način posameznim krepko podporo. To njihovo prizadevanje je obrobdilo že dokaj lepih sadov in je vspodbujevalno za avstrijske katoličane, da jednako začno delati. Centrala katoliških dobrodelnih društev na Dunaju je zato sklenila, da v zvezi z višje-upravnimi in osrednjimi svetovalci družb sv. Vincencija priredi 21. in 22. maja

1900 shod katoliških dobrodelnih društev za vsa avstrijska kraljestva in dežele. Namen temu shodu je v vsaki smeri pospešujoče vplivati na stremljenje krščanske dobrodelnosti: priporočati posamezne take naprave, ki so posebno važne za naše razmere; pogovoriti se o času primernih njihovih nalogah; napraviti pot zvežam jednakovrstnih ljubezenskih del in društev; posvetovati se o sredstvih za splošno njihovo poživljenje; obravnavati nujna vprašanja, imajoča splošen pomen za zasebno gojitev krščanske dobrodelnosti, tako n. pr. vprašanje o sodelovanju zasebne in javne potrebe ubožcev, vprašanje o varstvu otrok i. t. d. Dunajski kardinal-nadškof je že obljubil svojo pomoč za prireditve shoda.

Centrala vabi katoličane vseh avstrijskih dežel na ta shod, zlasti še društva za gojenje krščanske milosrčnosti in dobrodelnosti, duševne kakor telesne, društva za odgojo otrok, mladeniška društva, izobraževalna društva, sploh vsa katol. društva.

Bog naj s svojo milostjo blagoslovi to delo, da bo srečno uspelo v prid krščanskemu ljudstvu! Pričakovati je, da se bodo tudi Slovenci v lepem številu odzvali temu vabilu. Poverjenik za Kranjsko je stolni kanonik Andrej Zamejic.

Obrotniški shod.

(Konec.)

Na vrsto so prišle mestne vožnje. Poročal je g. Breskvar. Lani so bile razpisane mestne vožnje. Za te vožnje oglašili so se v prvi vrsti mestni očetje, kateri so skovali kartel. Določilo se je, da izmed sedmih voznikov smejo samo trije napraviti ponudbo s pogojem, da tisti izmed njih, ki bi si drznili napraviti kako druge ponudbo, zapade 500 gl. Ponudbe so bile naslednje: prva 3 gl., druga 2 gl. 80 kr. in tretja 2 gl. 65 kr. na dan za par konj. S tretjo svoto je mestni oče Predovič postal podvzetnik mestne vožnje. Dogovorilo se je, da bo vsak, ki je pri kartelu, dal vsak dan določeno število voz za porabo. Ali danes se že krha to določilo. Mestni oče Predovič

LISTEK.

Slovensko gledališče.

(K III. jubilejski predstavi: »Rokovnjači«.)

Obhajali smo jubilej naše drame, gledališče je bilo slavnostno razsvetljeno, — na odru pa je krpal čevljar Bojce Mozolove čevlje. Neprijetna, grenka zavest je navdajala vsacega, ki sinoči ni gledal samo vselega Mozola, temveč pomislil tudi nekoliko na jubilej. — Gotovo je hotelo podati »Dram. društvo« ta večer svojemu občinstvu najboljše, kar premore izvirni slovenski repertoar; hotelo je spraviti na oder Jurčičevega »Tugomera«; višja intendantca našega gledališča, visoka vlada je prepovedala to jedino dobro izvirno založbo; zato je bilo treba poiskati vsekako drugo najboljše delo, — in res, našli so »Rokovnjače«. S tem se je pokazala vsa naša beračija. »Rokovnjači« so sicer zabavni, za nas tudi zanimivi, in gosp. Govekar, ki jim je dal dramatiško obliko, je storil toliko, kolikor se je pač dalo napraviti iz Jurčičevega romana; a navzlic temu se ne da govoriti o kaki absolutni vrednosti teh pripovednih priporov.

Ali res ne premoremo boljše igre? V

teku dolgih let se je sicer nabralo nekaj iger in igrice, toda koliko so v splošnosti vredne, — v tem smo menda vsi jedini. Poleg družih neznatnih dramatskih pisateljev so zalagali svoje čase naše gledališče: Jakob Alešovec, Josip Stritar, dr. Josip Vošnjak in drugi, a danes, ko se je dramatska umetnost povsod tako visoko dvignila, imajo ta dela svoje mesto le še v kaki zgodovini slovenskega slovstva. Zadnje čase smo videli še nekaj družih poskusov: prof. Funtek je napisal svojo dramo »Iz osvete«. Tudi Gangl nas je osrečil s svojim »Sinom«, in le našemu ubožstvu na dramatskem polju se ima zahvaliti, da si je pridobil častni naslov »izrednega dramatskega talenta«. O Stritarjevih »Logarjevih« menda ni treba izgubljati besed, saj je celo sam obsodil svoj »igrokaz«. Tudi Aškercov »Izmajlov« ni privedel našega dramatskega voza na gladko pot.

Ne slepimo se samih sebe, tako lice ima naša izvirna drama danes, ko praznujemo 1000. predstavo, in prav nič drugačno, in to je — žalostno! Ali bi se ne dalo temu opomoči? V prvi vrsti bi bila dolžnost našega »Dram. društva«, da stori v povzdigo slovenske drame, kar bi bilo v njegovi moči. Moralo bi gojiti in podpirati zlasti naše

mlade talente ter jih vspodbujati na primeren način k delu. Spominjamo se, da se je predlagalo v deželni zbor od kat. na rodne strani, naj bi se raje določil del podpore, katero daje dežela nemškim diletantom, v to, da se nagradijo dobra izvirna sloven. dramatska dela. No, možje, ki so celo predsedniki in odborniki »Dram. društva«, so bili seveda iz gotovih vzrokov proti temu predlogu. Ko bi se razpisavale primerne nagrade za dramatska dela, bi gotovo videli črške kako izvirno delo na odru.

Bolj srečno se je razvijal v našem gledališču repertoar drugih narodov. V teku let smo se seznanili z lepim številom klasičnih in modernih del. A konstatovati moramo, da smo tudi v tem oziru storili precejšen korak — nazaj. Pod vzornim vodstvom g. Mateja Hubada se je povzpela naša opera do neverjetne višine; a ravno ta okolnost, da je namreč opera v tako spretnih rokah, drama pa povsem sama sebi prepuščena, je zakrivila, da se je spremenilo naše gledališče — rekli bi — v nekako opero. Koliko novih del smo pa videli v letošnji sezoni na odru? Razven »Turazerja«, »Strahova«, »Hamletta« in par malomestnih neslanostij je ostalo vse drugo na lepakih, katere smo tako zaupno prebirali začetkom sezone. Vsekako bi bilo

treba v tem oziru nekaj ukreniti; ako dobi dramatiški oddelek našega gledališča tako vodstvo, kakor je ima opera, smeli bomo morebiti o priliki novega tisočega jubileja s ponosom zreti na svojo dramo.

Domačega dobro izvežbanega igralnega osobja imamo za potrebo, in da ga sploh kaj imamo, za to se imamo zahvaliti vrlemu bivšemu režiserju, sedaj članu hrvatskega narodnega gledališča, g. Ign. Borštniku. Vzgojil je v dramatiški šoli skoro vse sedanje domače igralne moči, vodil je spretno kot režiser in igralec lepo vrsto let dramatične predstave, in na tem mestu si je pridobil za naše gledališče zaslug, katerih ne bomo pozabili; zato si ga naše občinstvo tudi tako iskreno želi nazaj, in zato se vsi tako veselimo, kedar ga vidimo kot gosta na domačem odru.

Najboljša sedanja domača moč je brez dvomno g. A. Verovšek, katerega bi gotovo ne mogli več pogrešati. Kdor je videl le enkrat »Rokovnjače«, ta ve ceniti njegove zmožnosti. Deloma dobra sta tudi gospoda Danilo in Orehek. Med ženskim osobjem moramo prav pohvalno omenjati gđ. Ogrinčev, g. Bohinčev in g. Danilovo. Dobra podpora gledališču so čehi g. Inemann, g. Deyl in g. Housa, ka-

moral bi na dan dati samo 4 vozove, danes jih daje 11. Tako so drugi vozniki oškodovani.

Pri mestni vožnji nakajajo se vozniki, ki nobenega obrta ne plačujejo, toda obrtna oblast tega ne vidi. S kartelom pri mestni vožnji smo davkoplačevalci oškodovani na mestnem premoženju. Ko je nekoč občinski svetnik Supančič hotel prevzeti neko mestno zgradbo, bil je občinski svet hitro pri roki s sklepom, da občinski svetnik ne sme biti podvzetnik katerega mestnega podjetja. Zakaj se sedaj ne ozira več na to moralno stališče? Koliko je v Ljubljani voznikov, ki obrt plačujejo, a nimajo vožnje. Tem naj bi se dala mestna vožnja, da si jo pa občinski svetniki na že omenjeni način osvoje, odločno protestiramo.

Navzočni občinski svetnik Turk se je pri tej točki silno razvnel za — krščansko ljubezen. Ta krščanska ljubezen bi naj velevala poročevalcu, da bi bil o mestnih vožnjah tiho, ker on, Turk, kot občinski svetnik ne more živ v zemljo in vožnja itak ni predraga, ako je tudi podražena. Obč. svetnik Predovič je imel pri mestnih podvzetjih že 5000 gl. zgube, zato naj se mu nikar ne bode nevoščljivim . . .

Vzornemu obč. svetniku Turku se je pojasnilo, da se ne razpravlja o tem, ali so vožnje predrage ali cene, protestira se proti temu, da bi vožnje dražili obč. svetniki, katerih dolžnost bi bila pri mestni upravi biti dobrim gospodarjem. Obč. svetniku Turku pa to ni šlo v glavo. Trdil je dalje, da živ ne more v zemljo. Prav nič ga ni brigala opazka, naj tisti možje, ki hočejo pri kupidajh z mestom imeti proste roke, odidejo iz obč. sveta. Prav bi bilo, da v tem oziru moralno stališče gg. Turku in Predoviču že jedenkrat korenito pojasni župan, da se ne bo toliko govorilo o — koritih.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. februarija.

Državni zbor bo imel jutri prvo sejo v novem sesijskem oddelku, v kateri pridejo na dnevni red točke zadnje seje lanskega leta in mej temi bržkone zakon o vojaških novincih, ker vlada želi, da se ta zadeva reši čim najpreje. Potem bo pa, tako trdijo dunajski listi, državni zbor nekaj časa miroval, ker mora imeti pravna konferenca še nekaj dnij časa, da reši svoje delo, s katerim je prav za prav še le sedaj pričela. Objednem s pravnimi dogovori se bodo pa vršila posvetovanja v odsekih, pred vsem bo deloval proračunski odsek. Tak je najnovejši načrt, ki se pa še lahko zdatno spremeni.

teri vsi so si pridobili s svojimi nastopi mnogo ugleda in simpatij med občinstvom.

Sinočnja predstava »Rokovnjačeva« je presegala vse dosedanje uprizoritve. Saj je nastopil gospod Borštnik, ta dovršeni umetnik na igralnem polju. Govorilo se je, da je uloga Nandeta tako nehvaležna, da se sploh ne da iz nje kaj dobrega ustvariti. G. Borštnik je pa pokazal, da zna pravi umetnik tudi v takem slučaju razviti svojo zmožnost in umetnost. Kako krepko je izražal strast, ki mu je kipela v prsih, kako jasno podoba skrivnostnega rokovnjaškega glavarja Groge nam je podal! Njegova izborna igra je nekako vplivala tudi na druge igralce, da so nenavadno dobro izvršili svojo nalogo. Nepotrebno bi bilo zopet hvaliti Mozola-Verovška; posebno moramo pohvaliti ljubki zbor ženskih vojakov, ki je tako lepo zapel svojo koračnico, da jo je moral ponoviti.

Dramatično društvo je poklonilo gosp. Borštniku laborov vsmec s trobojnimi trakovi, prav tako tudi gosp. režiserju Inne-manu. Med akti nam je podal orkester pod vodstvom gospoda kapelnika Beniškega venec ouvertur naših izvirnih oper: Foerster — »Gorenjski slavček«, Parma — kolo iz opere »Teharski plemiči«, Gerbič — »Kres« in pa ouverturo prekrasne nove hrvatske opere, Vilharjeve »Smiljane«. Ta ouvertura nam je pokazala nenavadne krasote Vilharjevega umotvora; naj bi kaj kmalu pokazali vso operto.

Ločili smo se iz gledališča s trdno nado, da bomo mogli čez kaj let bolj veselo poročati o slovenski drami.

ako vlada ali pa stranke uvidijo, da je sprememba potrebna.

Češt in vlada. V raznih čeških krogih se v poslednjih dneh kaže vedno večje nezaupanje sedanji vladi, ker se niti do sedaj ni izjavila glede češčine kot notranje uradnega jezika. V časopisu in na raznih shodih naglašajo češki voditelji, da prično njih poslanci proti vladi brezobzirno obstrukcijo, ako vsaj v jutrišnji prvi seji ne pove, kako meni urediti v jezikovnem oziru notranje uradovanje pri raznih uradih na Češkem, in sicer brez ozira na to, ali napredujejo dela pri spravnih dogovorih ali ne. Ta predlog bo stavil takoj v prvi seji češkega kluba odlični češki poslanec. Ako bi pri tem ne prišlo do potrebnega sklepa, vprizorili bodo radikalni češki elementi obstrukcijo na svojo roko. Morda se Koerber ustraši te grožnje, morda pa tudi ne, ker z odlašanjem določne izjave se najlažje izogne razburjenosti na obeh straneh. S tako neutralnostjo pa Čehi ne bodo zadovoljni.

Nitjeavstrijski deželni zbor se je sešel včeraj h kratkemu izrednemu zasedanju, da reši načrt volilnega reda za dunajske občinske volitve, kakoršnemu je vsled kompromisa pritrdila Koerberjeva vlada. V včerajšnji seji se je izvolil samo pododsek, ki bo v dveh treh sejah proučil načrt in stavil plenumu potrebne nasvete. Liberalni židovski klikli seveda načrt nikakor ne ugaja in nje zastopniki so že v včerajšnji seji vložili nov poseben načrt, ki bi kapitalistom priznal vse pravice v prvem, oziroma drugem razredu. Kar je pa najvažnejše v tem načrtu, je to, da se niti z besedico ne omenja četrtega volilnega razreda, in s tem se kaže velika »skrb« židovskih liberalcev za brezpravne nižje slojeve. Delavcem ta klika ne privošči volilne pravice, akoravno je pred nedavnim šla v boj s socialno demokracijo za razširjenje volilne pravice. Zaslepljenim sodrugom se bodo menda vsaj sedaj oči odprle.

Zanimiva izjava italijanskega ministra Bonastija, o kateri smo včeraj na kratko sporočili mej brzojavkami, je mej italijanskimi katoliki vzbudila obilo smeha. Minister je namreč mej drugim izrekel naslednjo duhovito izjavo: Mej katoliki in »klerikalci« je velik razloček. Kajpada so tej duhovitosti burno pritrdjevali vsi vladni mameluki. Posebnih zakonov proti »rovanju klerikalcev« vlada sedaj še ne misli izdati, ker zadostujejo sedanj, pač pa bo pazila na to, da se sedanj izvršujejo z vso strogostjo in nepristransko (!). Vlada ne bo kapitulirala pred to stranko in sploh ničesar dopustila, kar bi škodovalo ugledu države. Državni pravdniki so dobili nalog, naj poročajo vsake 4 mes. o »klerikalnem« gibanju ter naj v sporazumu s prefekti opazujejo gospodarske in vzgojevalne tendence »klerikalnih« zvez. S tem je vlada pokazala, da jo najbolj bodejo v oči razna gospodarska društva, šole ter vzgojevališča, ki seveda morajo nasprotovati državnim brezverskim šolam. Ta boj, o katerem govori minister, seveda ni nov in je povsem podoben onemu v Franciji in po drugih »modernih« državah. O njegovi brezvspešnosti ti državniki sedaj še menda niso prepričani, a prepričali se bodo prej ali slej, ker ideje, ki jih zasledujejo tudi italijanski katoliki, se ne zatro z ognjem in mečem.

Dopisi.

Iz Kamnika, dne 18. svečana. Dasi vemo, da ni še izmrli rokovnjaška družba z dolgim Tonetom, marveč žije podobno življenje svojih prednikov v živahnem rokovnjaškem jeziku pod firmo »Naroda«, vendar nismo verjeli, da imamo tudi v svoji sredi njihovega vrednega brata. Da, rokovnjači niso še izmrli in jezik njihov dobiva že moderno obliko. Dokaz za to je notica v »Sl. Nar.« od 10. t. m.

Zares, težnja svoječasnih kamniških rokovnjačev je bila, da so veliko nerazumnega govorili, da so vzeli ljudem, kar so dosegli, in ničesar dobrega storili niti za svojega bližnjega in ne za občni blagor. Taki so tudi »Narodovci« in tak mora biti tudi oni dopisnik, ki se v omenjenem listu čoha ob naše delavne ljudi. Pojdi k svojem in tam obdelavaj s svojim umazanim orodjem! Dela imaš dovolj, a vem, da tebi ni za delo, marveč za razdiranje. Svobodno ti, tudi na tem delu bo opesala tvoja lepa, a lena roka. Odgovora sicer ne pričakuješ, a iz prijaznosti te

popeljem nekoliko na polje narodno-gospodarskega dela v tvojem taboru.

Izpodtikaš se nad tem, da je osnovalni odbor za ustanovitev kmetijske zadruge plačal predrago ono posestvo, katero hoče v društveni namen porabiti. Ne zgražaj se preveč nad tem ob svojem papirnatem polji, marveč vzemi svet pod noge in preglej s svojimi zabuhlimi očmi našo obširno ravan, iz katere mi tvojemu naprednjaštvu »sige« kažemo. Ko si tu nekoliko utrdiš svojo zmedenost pamet, kreni na »Pasji ovink« — gotovo tudi veš, kje je ta — in premeri — brez daljnovidja — ondodni stavbeni prostor, preko katerega najmanjši jazbečar podelgem ali počez v treh skokih preskoči. In za ta prostor je ponujal tvoj ljubljene, sedanj predsednik tukajšnje kmetijske podružnice, 800 do 1000 kron. In to je mož, kateri uživa čast sodniškega cenilnika. Primerjaj sedaj, kaj je dražje in kaj bolj primerno svojemu namenu: »Pasji ovink« ali naše posestvo? Ti si prepričan, da ne more biti dobro, kar ni izšlo iz »Naroda« ali narodovcev. Mi pa smo prepričani, da niti gnojica od te tvrdke ni dobra. To so prepričani celo nje gosposki lastniki, ker jo po našem mestu brez pardona vlivajo in polnijo prazne kanale.

Praviš dalje, da se kmetje smejejo našemu podjetju. Pač da, a le zato, ker bodo imeli lepo priliko, povzdigniti svoje dohodke in vtelesiti svojo vzorno podjetnost v lepi živini za širši trg. — Ne misli, da bo naša dlan odnehala zbog tvojih srpih pogledov in tvojih rokovnjaških besedi. Ne, mi delamo dalje in se zanašamo na božji blagoslov in na svojo dlan, ne zmeneč se za javkanje umirajočega liberalizma. Ob svojih žuljih pa hočemo tudi pošteno živeti, k temu nas pa dovede le združena moč.

Sicer pa pojdi klicat gospoda predsednika naše kmetijske podružnice in povej mu, da je po petih letih vže čas sklicati kakov občni zbor. Živi in mrtvi udje te podružnice bodo ti za ta posel hvaležni.

Govoriš tudi o zgubljeni pameti. Spolni moje nasvete in ako je pamet res na tem po sestvu zgubljena, našel jo boš gotovo, ako nisi skregan ž njo. Mi ti jo prav obilo privoščimo. — e.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. februarija.

Zmaga združne ideje. »Kmetov.« zabeležuje, da se bode kmetijska družba preosnovala in sicer tako-le: »Pridrzujoč sedanj upravo in način delovanja družbe in podružnic, naj se spremene družba in podružnice v reg. zadruge z omejenim poroštvom. Podružnice naj delujejo kakor doslej za pospeševanje kmetijstva v svojem okolju, a naj delujejo vrhu tega kot nakupovalne in prodajalne zadruge in sicer s strogo omejitvijo na gospodarske potreščine, zlasti pa mora biti izključeno kolonijalno in manufakturno blago, celo pa opojne pijače. Glavna družba naj pa deluje istotako, kakor dosedaj, a kot zadruga naj bo zaveza ter pregledna oblast podružnic in strogo kmetijskih zadrug in društev, ki se prostovoljno priklopijo družbi. Sedanja družbena pravila naj se v svrhu take preosnove prilagode zahtevam zakona z dne 9. aprila 1873. ter naj se predlože prihodnjemu občnemu zboru.« To so posledice boja v kmetijski družbi. »Narodove« psovke na zadružništvo niso pomagale, da bi se kmetijska družba zadružniško ne okužila. Da gospodje posnemajo »klerikalce«, ko so se pošteno izbavljali, je pravo maščevanje »usode«.

Občinski odbor v Dolenjivasi pri Ribnici je v svoji seji dne 9. svečana l. 1900 sklenil sledeče: Casknik »Slovenski Narod« je v štev. 16 z dne 20. prosenca t. l. neopravičeno napadal presvetlega gospoda knezoškota in se zadel tudi v tukajšnega g. kaplana. Poizvedelo se je, da dotičnega grdega dopisa ni pisal nobeden rojak iz tukajšne občine. Občinski odbor soglasno sklene, da se naj presvetlemu knezoškotu sporoči popolnoma vdanost cele dolenjevaske občine, katera odločno obsoja osebe, katere so žalile na tak način presvetlega knezoškota. Ob enem se naj tudi sporoči tukajšnemu gospodu kaplanu, da občinski odbor isto tako obsoja lažnjiv in zato žaleč ga dopis, ter naj se mu v imenu cele občine izreče spoštovanje in zahvalo za njegovo

mirno, pametno in požrtovalno delovanje v prid tukajšne občine. — Sledi 19 podpisov občinskih odbornikov.

Duhovniške premembe v lavantinski škofiji. Župnijo v Stranica h je dobil g. Gašper Kadičnik, kaplan pri sv. Martinu v Šaleški dolini. Premeščeni je kaplan gosp. Anton Drogenik iz Dobove k sv. Martinu v Šaleški dolini.

Osebnostne vesti. Poročil se je g. dr. A. Praunseis, distriktni in praktični zdravnik v Celju, z gospodično Ireno Marijo Kultererjevo, hčerko g. dr. Kultererja, odvetnika v Velikovu. — V pokoj je stopil nadučitelj g. Anton Arzenšek v Stranica h. — Sodnim pristavom pri okrajnem sodišču v Trstu je imenovan avskultant gosp. Ivan Silvester. — Umrli je v Pulju g. Karol Reja, c. kr. davkarski pristav, v Celju je pa umrl odvetnik dr. Janez Sajovitz v 71 letu svoje dobe. — Dalmatinskim metropolitom bode po poročilu »Obzora« imenovan splitski biskup Nakić.

Imenovanje. Dr. Konstantin Hiersehe, bivši c. kr. fregatni zdravnik, je imenovan za okrožnega zdravnika v Železnikih.

Poskuševanje. Z ozirom na popravke ravnatelja c. kr. kmetijske družbe g. Gustava Pirca in na cenjeni pristavek k istemu popravku v predvčerajšnji številki Vašega cenjenega lista blagovolite sprejeti sledeče: Gospodarska zveza v Ljubljani je vedno naznanjala troje cen za 16, 17 in 18%. Tomažev žlindro ter vedno svojim odjemalcem pisala, da naj ji naznanijo, kadar bode došla Tomaževa žlindra, da jo bode pustila na svoje stroške preiskati in sicer pravilno. Za pravilno preiskavo so pa ti le predpisi, katere blagovolite objaviti v njih originalu: »Die Probenahme hat unmittelbar bei Ankunft jeder Sendung durch den Empfänger oder dessen Beauftragten im Beisein eines unparteiischen, mit diesen Bedingungen bekannt zu machenden Zeugen und zwar aus der Mitte eines jeden fünften oder zehnten Sackes, jedenfalls aber aus wenigstens zehn Säcken, wenn möglich vermittelt Probesterbers, zu geschehen; dabei sind solche Säcke auszuschliessen, welche bei dem Versandt beschädigt oder nass geworden sind. Die Einzelnproben sind auf trockener, reiner Unterlage innig zu mischen und daraus drei gleiche Durchschnittsproben von je wenigstens 250 gr. zu bilden. Jede dieser Durchschnittsproben ist in ein reines, trockenes Glasgefäß zu füllen, sorgfältig luftdicht zu verschliessen, mit den Siegeln des Empfängers oder seines Bevollmächtigten und des Zeugen und mit einer Aufschrift zu versehen, welche die Nummer des Eisenbahnwagens, Abgangstation und Tag, sowie Fabrikanten, resp. Lieferanten und ferner Sackzahl, Gewicht, Marke und Gehaltsgarantie angiebt. Die ordnungsmässig geschehene Probenahme ist durch den Empfänger, bezw. durch dessen Bevollmächtigten, sowie durch den Zeugen durch beiderseitige Unterschrift in drei gleichlautenden Bescheinigungen zu bestätigen. Blechgefäße, Musterdüten, Beutel, Holzkästchen, Pappschachteln und dergl. sind unter allen Umständen als Verpackung unzulässig. Aus Mehl mit verschiedenem Gehalte oder von verschiedenen Versendern, oder auch von verschiedenen Stationen, müssen getrennt Proben gezogen werden; ebenso müssen, wenn nicht anders besonders verabredet, die Durchschnittsproben aus jeden einzelnen Eisenbahnwagen getrennt gehalten werden. Nur solche Proben werden als massgebend anerkannt, welche den obigen Bestimmungen gemäss genommen sind und ist in allen Fällen die ordnungsmässige Probenahme durch Bescheinigungen nachzuweisen.« Podpisana »Gospodarska zveza«, kar razvidite iz zgorajstojedečega, je tedaj bila in je še pripravljena vedno sprejeti le isti znesek za prodano Tomažev žlindro, kateri odgovarja procentom fosfatne kisline, seveda to le v slučaju, ako odgovarja preskušnja vsem zgoraj omenjenim predpisom. Ravno tako, kakor vsem drugim, je tudi podpisana »Gospodarska zveza« pripravljena odškodovati pri štirih žaklijah ogoljufanega ravnatelja c. kr. kmetijske družbe gospoda Gustava Pirca, dasi si je zvičajnim potom preskrbel štiri

zaključje Tomaževce žlindre, ako nam isti prinese certifikat preiskušnje, katera odgovarja zgoraj navedenim predpisom.

Nadželstvo »Gospodarske zveze«.

Boj za šole na Spodnjem Štajerskem. K večerajšnjemu poročilu o protestnem shodu štajerskih nemških poslancev in nemškutarskih županov v Gradcu nam je še omeniti, da je najbolj vpil na shodu ormoški župan Kantzhammer. Zahteval je, da morajo nemški poslanci od vlade zahtevati takoj »bindende Erklärung«, da bo respektirala mnenje štajerskih Nemcev in opustila vsako misel na posebnega šolskega nadzornika za spodnjestajerske ljudske šole. Tudi ko bi mož nemškega mišljenja (Končnik) prišel začasno na to mesto, bi končno dobili Slovenci vendar svojega moža na to mesto. Može so na shodu zahtevali, naj se Nemci takoj odstranijo od češko-nemških konferenc in za slučaj, da se vlada ne ozira na nedeljski shod, je predlagal Rokitsky, naj se skliče v Gradec nemški »Volkstag«. Hudo so se kregali, ker bode baje gospod Majcen v Mariboru imenovan profesorjem. Prijemali so mariborskega ravnatelja Glowackega, češ, da je hodil v zadevi deželnega šolskega nadzorništva okoli štajerskega ces. namestnika, in tudi »Grazer Tagblatt« ga v tem smislu danes napada.

Nepovabljeni gosti. V Narodni dom v Celju so prišli po dolgem času zopet enkrat nekateri nemški komiji od tvrde Traun in Stiger, katero vsem Slovencem prav toplo priporočamo. Hoteli so zopet začeti s svojimi škandali, a našle so se ob pravem času roke, ki so jih postavile pod kap. Ko pridejo ven, se jeden teh junakov prav krepko po slovensko priduši, a v tem trenutku dobijo vsi trije nepovabljeni gostje z balkona doli mrzel tuš iz skafu neznanega dobrotnika. Potem so pa šli spat.

Škofjavska pri Celju je dobila sedaj novega župana v osebi znanega Ign. Samec. To je Celju najbližja občina za občino celjske okolice in je gotovo za nas Slovence jako važna, in kakor iz gornje volitve povzamemo, žal od celjskih Nemcev še ne popolnoma neodvisna. Pred kakimi tedni je bila namreč tam volitev, ki se je proti pričakovanju vršila prav mirno in brez nasprotovanja. Celjski Nemci imajo v občini Škofjavske več svojih podpihovalcev in kalinov, med katerimi zavzema prvo ulogo bivši občinski tajnik in odbornik Martin Premšak, brat celjskega dr. Premšaga, vrlega nemškutarja. Ta je doslej vedno volitve kalil, letos pa je »mirni mož« nepričakovano doma ostal. Nam se je že to jako čudno zdelo in bili smo nezaupni. Pride volitev župana. Tu vstane gori imenovani gospod Ignac Samec, ki se je svoj čas štulil odločnega narodnjaka, ter pravi, da kandiduje za županski stolec, in povdarja svoje vrline s tem, da bo vodil vsa županska dela brezplačno. Ker je bil prejšnji župan gospod Bikošek toliko ne previden, da je svojo kandidaturo umaknil, je bil v resnici izvoljen Samec in zadovoljni smo bili. — A čudno je se le sedaj prišlo. Oglasi se »mirni mož« Premšak in pravi, da je pripravljen prevzeti posle občinskega tajnika tudi zastoj. Vemo prav dobro, da mož za narodno in občinsko stvar ni tako navdušen, da bi kar meni nič tebi nič prevzel mnoge težke posle tako velike občine. Premišljati smo pričeli o njegovih namenih in prišli do sklepa, da bi menda mož dobil plačo za svoje nemško uradovanje iz Celja; od koga, to ni težko uganiti. Kar pa je pri celem najbolj čudno, je to, da sta nemški Premšak in slovensko-narodni Samec naenkrat postala velika prijatelja. Iz vsega tega povzamemo, da igrata Premšak kakor Samec s celjskimi Nemci pod jednim klobukom. Če se nam bo posrečilo, se prepričati o nasprotnem, bo to za vse narodnjake gotovo v veliko zadoščenje za našo sedanjo bojazen in bomo tudi drage volje pričeli vsako poročilo o nasprotnih dejstvih.

Reklama s slovenskimi barvami. Slovencem nasprotna trdka Lorber et Co. na Štajerskem je razposlala po deželi Slovincem koledar v — narodnih barvah. Trdka meni, da se ji bo mnogo slovenskih kalinov vsedlo na »barbe«.

Vlada za združništvo. Kmetijska zadruga na Cvenu pri Ljutomeru je dobila 1000 kron državne podpore.

Deželni šolski proračun na Štajerskem obsega te-le svote za l. 1900: deželni šolski zaklad 4.449.000 kron, normalno-šolski zaklad 15.600 kron, učiteljski penzijiški zaklad 406.200 kron.

Iz Idrije, 20. februarja. Sinoči je gorelo pri tukajšnjem dimnikarju gospodu Fr. Makoviču. Pogorela je streha s podstresjem. Dobro je bilo, da ni bilo vetra. Tako se je omejil ogenj le na to hišo. Kako je nastal ogenj, se ne ve.

Iz Adlešič, 19. februarja. Častnim občanom izvolila je naša občina v seji dne 17. t. m. blagor. gospoda Josipa Oreška, c. kr. okrajnega glavarja v Črnomlju, za njegove zasluge za občino.

Iz Šenturške gore, 19. februarja. Dva požara v enem tednu in v tisti vasi sta bila, kakor se nam poroča iz Šenturške gore, v bližnji Stiški vasi, obakrat so zažgali otroci. Prvikrat dne 12. t. m. je šel otrok iskat sani pod streho; ker jih ni mogel najti, hotel je v temi posvetiti, prižgal je užigalno in zažgal na ta način. Pogorela je hiša z gospodarskim poslopjem, slamo in senom. V nedeljo dne 18. t. m. je gorelo v drugi v ravno tisti vasi, nekoliko višje, zjutraj okoli osme ure; videli so desetletnega dečka, ki je skočil s hleva, kmalu potem je začelo goreti. Enemu kmetu je pogorelo vse, tudi nekaj živine in kakor pravijo, nekaj denarja, njegovemu sosedu zgorel je pod, hišo so rešili. Škoda je velika; ponesrečenci so bili zavarovani za prav majhne svote.

Iz Tržiča. Predpusna veselica, katero je priredilo društvo »splošne, delavske, bolniške, podporne blagajne v Tržiču« v prostorih g. Henr. Dobrina (na Skali), obnesla se je v prid društvenim namenom prav sijajno in povoljno. Zato izreka tem potom vsem p. a. gg. dobrotnikom in dobrotnicam, kateri so prostovoljno pripomogli v denarjih in z raznimi dobroti za srečolov, kakor tudi za mnogobrojno vdeležbo najpriščnejšo zahvalo odbor.

Iz Loškega Potoka. (Strela.) Velik vihar je razsajal tukaj v torek, 20. t. m. Med silnim nalivom in močnim vetrom je dvakrat zaporedoma udarila strela, prvič v strelovod župnišča, drugič v zvonik župne cerkve. Tu se je razdelila; odletela iskra je prodrla jabolko, šinila pod zvonikovo streho, kjer je vžgala tramovje, da je začelo tleti. Še le čez jedno uro so na bližnjem Hribu zapazili dim iz zvonika. Prihitelo je takoj obilo ljudstva; zlasti vrla in dobro oskrbljena naša požarna bramba je bila takoj na mestu, ki je po daljšem trudu zadušila ogenj; poškodovan je strelovod, jabolko in vrhni del strehe, ki ga je razdrapala strela. Pač nenavadno v tem času.

Tržaške novice. V ponedeljek je neka elegantna dama na borznem trgu izpila količino fenilne kisline. Prenesli so jo v bolnico, kjer je umrla. Dama je v Trstu nepoznana. — V morju so dobili truplo 60letnega berača Antona Markuza.

Rogovljenje isterskih lahonov. Isterskim lahomom je sila na poti hrvaška pripravnica v Pazinu. Italijansko politično društvo za Istro je skovalo proti njej spomenico ter jo poslalo naučnemu ministru. Lahoni se nadejajo zaupno vspeha spomenice.

Mrtvec v Soči. V Solkanu so potegnili iz Soče truplo 28letnega kmetkega fanta Štefana Nemca. Kako je prišel Nemec, ki je bil doma iz Kronberga, v vodo, se ne ve.

Redko svečanost zlate poroke praznujeta danes Andrej in Marija Ponebšek na Libergi pri Litiji, roditelja g. dr. Janka Ponebška in obče spoštovane rodbine v Dobbi.

O veliki nevihti in naliivu, ki je obiskal večeraj nekatere kraje, poročajo tudi iz Litije in bližnjega Šmartna. Gromelo je in bliskalo, kakor sredi poletja, vihar je pa razdiral strehe in metal opeko na tla. Porušil je tudi več kozolcev. Mej večerajšnjim viharjem je treščilo Podpečjo v nek hlev. Ubilo je tri prašiče, nevarno pa je omamila strela deklo in jednega dečka. Silna nevihta je razsajala v kamniški okolici od Prevoj proti Tuhinju. Toča je padala s tako silo, da so se konji na cesti plašili.

Intendant hrvaškega narodnega gledališča g. pl. Hreljanovič je prisostvoval večerajnji tretji jubilejni predstavi slo-

venskega gledališča. Po predstavi je bil gostu na čast v »Narodnem domu« časten večer, na katerem so govorili intendant Hubad, župan in drugi. Danes si je g. pl. Hreljanovič v družbi g. Hubada in g. Borštnika ogledal Ljubljano.

V občinskem zaporu obesil se je v Ormožu Ludovik Škorjanec. Čakal je v zaporu, da ga obsodijo radi tatvine žita, a obsodil se je sam.

Nov železniški most dela južna železnica pri Vaanji Gorici na ljubljanskem barju.

Ljubljanski protestantje so prosili ministerstvo, da smejo imeti »Unterhaltungs-abende«, kar se jim je dovolilo. V protestantskem farovžu imajo jedno uro »Bettstunde«, dve uri pa zabavo, h kateri love ljudi po vsem mestu. Agitacijo preskrbljuje poseben »klub«.

Odkopali so dne 19. t. m. Janeza Tomšiča iz Tacna st. 53, ki je bil pokopan 8. svečana, vsled nastalega suma, da ga je Janez Sever iz Vižmarij pretepel in da je vsled tega umrl. Raztelesenje je dokazalo, da je umrl za pljučnico.

Usad na južni železnici. Iz Langenwanga nam prihaja poročilo, da je večeraj zjutraj v bližini ondote postaje podsula se zemlja na progo. Izruvana drevesa so popolnoma zagozdila progo. Nekaj trenotkov prej mimo onega mesta vozil je brzovlak iz Trsta.

Godbo na lok snujejo v Litiji.

Frakarja pred sodiščem. Razprava o junaških delih ljubljanskih frakarjev se nadaljuje jutri ob 3. uri popoldne pri tukajšnjem okrajnem sodišču na Bregu. Razprava je javna.

Nesreča Slovence v Ameriki. Rudar Jos. Sterle iz Starega Trga na Kranjskem je našel smrt v Franklinovem rudniku v Virginiji. Podsulo ga je. Doma je zapustil ženo s tremi otročiji.

V Ameriko je hotel večeraj neki Hren. Ker ga je policaj ustavil, se je zelo ustrašil in zaupal policajcu, da je pos nekemu svojemu znancu izmaknil. Večeraj o polnoci je šlo od tukajšnjega južnega kolodvora zopet nad 20 krepkih kmetekih moči v Ameriko.

Železniški sprevodnik ponesrečil. V nedeljo je vlak št. 1021, ki je vozil iz Trsta proti Dunaju, blizu Ponkve (Ponigl) pri Mariboru povozil nekega železniškega sprevodnika, kateremu je odtrgalo obe nogi. V groznih mukah je umrl.

S tira so skočili sinoči na južnem kolodvoru trije vozovi tovrnega vlaka, ne da bi se bila pripetila kaka neizgoda.

Sestro je ustrelil 14. t. m. povodom nekega ženitovanja na Polici pri Zatičini Josip Ahlin, ki je malo vinjen streljal iz svoje dvocevke, ne da bi bil opazil prihajajočo sestro. Ranil jo je precej nevarno. — Pri istem ženitovanju so se drugi dan stekli kmetekski fantje ter je neki Matej Selan s kolom udaril po glavi Josipa Strusa in ga nevarno ranil.

Sekira v Lattermannovem drevoredu. Del Lattermannovega drevoreda ob Tržaški cesti in sicer od Wettachove do Benediktove vile bodo posekali še tekom tekočega tedna. Ondotni stavbeni prestor bode baje še letos zazidan.

Društva.

(Planinska podružnica v Radovljici) Dne 15. febr. je bil v Lescah občni zbor slov. planinske podružnice radovljiške. Račun kaže čez 700 gl. dohodkov. Z veseljem smo slišali, da je društvo vrlo napredovalo, in da ravno se je veliko novega napravilo, društvo nima dolga. Glavno zaslugo ima g. predsednik Hug. Roblek in pa g. župnik Jos. Lavtižar, ki je stavil koč v Planici in naredil pot k izviru Save (Nadiže), pa tudi v. č. g. dekan in učitelj Stišni. Dr. Vilfan je nasvetoval več novih naprav in zaznavanje planinskih potov. Tudi radovljiška posojilnica daje po njegovem nasvetu vsakoletno podporo temu domoljubnemu občekoristnemu društvu. A.

Telefonska in orzojavna poročila.

Dunaj, 21. februarja. Poljski klub je imel danes sejo ter sklenil glasovati zato, da se otvori razgovor o izjavi vlade, toda še le potem ko bo rešena vladna predloga o kontingentu vojaških novincev. Poljski klub ima na-

log, odvrniti Čeha od obstrukcije, ker je le na ta način mogoče še vzdržati desnico. O položaju so se člani kluba izjavljali pesimistiško. Splošno je mnenje, da se sprava mej Čehi in Nemci sedaj še ne dožene. — Klub mladočeških poslancev je imel tudi danes klubovo sejo, v kateri so se posvetovali o taktiki, popoldne je skupno posvetovanje Mladočehov in čeških veleposestnikov. Dosedaj kažejo znamenja, da Čehi ne prično z obstrukcijo. Seje kluba mladočeških poslancev se je vdeležil tudi minister Rezek.

Dunaj, 21. febr. Večeraj je Körber dve uri konferiral s češkimi zastopniki. O konferenci, kateri sta mej drugimi prisostovala knez Schwarzenberg in grof Buquoy, se varuje tajnost.

Dunaj, 21. febr. Bivši minister baron Pražak obhaja danes svoj 80. rojstni dan, vsi ministri so mu čestitali.

Dunaj, 21. februarja. Nadvojvoda Ferdinand Karol je sinoči odpotoval v Trst, odkoder se z nadvojvodo Otonom poda v Kairo.

Dunaj, 21. febr. Dež. zbor je v večerajšnji seji izvolil odsek za preosnovo volilnega reda, obstoječ iz 13 članov. Prihoduja seja je jutri popoldne.

Dunaj, 21. febr. Spravne konference bodo nadaljevale svoje delo mej zasedanjem drž. zbora. Jezikovno vprašanje ne bo rešeno, kakor se je namigavalo, naredbenim potom, ker je vlada hoče rešiti po legislativni poti.

Praga, 21. febr. Pri dopolnilni državnozborni volitvi v okraju Šlan je dobil Mladočeh dr. Czelakowsky 1061 glasov, kandidat čeških radikalcev dr. Baksa 824 in soc. dem. učitelj Mrazik 726 glasov. Mej Bakso in Czelakowsky bode ožja volitev.

Vojska v Južni Afriki.

Današnja istotako precej zmedena angleška poročila z obeh sedanjih bojišč v Južni Afriki govore le o vsehah angleških generalov. Na zahodnem bojišču je velik del burake armade že popolno obkoljen, posebno slaba se godi generalu Gronje, v Natalu pa kmalu ne bo več nobenega Bura, kajti Buller pravi, da pri svojem prodiranju ob Tugeli nikjer ne zadene ob večji odpor. Po mnenju »Standarda« kmalu več ne bo eksistirala zahodna burska armada, vendar pa mora dostaviti, da oficijelnih poročil o teh angleških vsehah vojni urad še ni prejel. Ta izjava vojnega urada je v marsičem zelo pomenljiva in nobenemu strategu v Evropi pa tudi v Londonu ne more v glavo, kam bi bili izginili do 50.000 mož broječi burski oddelki na tem bojišču.

Položaj je seveda še vedno zelo nejasen, vendar se pa splošno v kratkem pričakuje velike bitke za Bloemfontein neke mej tem mestom in Jakobsdalom. Izid te bitke bo še le pokazal, kak načrt so imeli Buri in zakaj so premestili skoro vso svojo moč v južni del Oranje države.

Pretorija, 21. febr. Dopisnik Reuterjevega urada poroča o burskem napadu na Rensburg, ki se je izvršil v četrtek in v katerem so Buri ujeli dve stotniki Wilkshirskega polka in ugrabili 30 voz.

London, 21. febr. Roberts brzojavlja 19. t. m. dopoldne iz Paardeberga, 30 angleških milj vzhodno od Jakobsdala, da bo general Methuen (!) s pomožnimi četami in živili odšel takoj po železnici v Kimberley.

London, 21. febr. V bojih za osvobojenje Kimberleya od 14. do 16. t. m. so bili ubiti 4 častniki, 6 je bilo ranjenih.

London, 21. febr. Iz Kimberleya poročajo 18. t. m.: Okolu mesta ni več opaziti Burov. Jeden top s strelivom smo si osvojili, ravno tako tabor pri Dronfieldu, kateri so Buri v noči na 15. t. m. ostavili. Ugrabili smo tudi več živine.

London, 21. febr. Zasebna brzojavka »Daily Chronicle« iz Modder-Rivera v nedeljo zvečer pravi, da je French prejšnji večer ostavil Kimberley ter se podal proti vzhodu ob severnem bregu reke Modder, general Macdonald

je pa v nedeljo došel do Klipkraalsfurta, kamor so se v petek umaknili Buri. Kitchener in Kelly-Kenny skušata generala Cronje dovesti v roke prvima dvema generaloma. Burski general Delarey skuša iz Colesberga napasti desno angleško krilo.

London, 21. februarja. Brzjavka iz Blowsfarma 20. t. mes. javlja: Angleška brigada je včeraj zasedla holm Langwane pri Colenso. Sovražnik je odpoklical vse čete severno od Tugele. General Hart je po majhnem naporu zasedel Colenso. Prednja njegova straža gre sedaj čez Tugelo. Buri so se umaknili na celi črti, le ob železnici Colenso-Ladysmith imajo še jedno postojanko. Buller meni, da so angleške izgube zadnjih dveh dni neznatne. — Iz Durbanu poročajo 19. t. mes.: Posamni burski oddelki se prikazujejo sem ter tje tostran Tugele. Manjše praske se večkrat ponavljajo.

London, 21. febr. „Daily News“ poroča, da je vojnemu uradu došla neka vest, po kateri bi bil Cronje popolno obkoljen. — „Daily Chronicle“ pa poroča iz Modder-Rivera, da se Delarey kmalu združi z generalom Cronje.

London, 21. februarja. Iz Arundela se poroča Reuter, uradu 19. t. m.: Okolu Arundela je dozdevno le malo Burov. V soboto zvečer smo jih opazili le 600. Brčkone je ostalo 1000—2000 mož pri Colesbergu, mej tem ko je šlo 10.000 Burov v Oranje-državo.

London, 21. febr. Vsled spremenjnih bojnih razmer je vojni svet Burov sklenil, opustiti obleganje Ladysmitha ter določil, da do cela opuste bojišče v Natalu. Baje so se že umaknili po železnici skozi Transval v Oranje, kjer hočejo do zadnjega moža braniti domačo zemljo. Ta vest izvira iz zasebnega vrela, torej se ne ve, v koliko je zanesljiva.

London, 21. febr. Iz Modder River se poroča: General French je dobil potom heliografa iz Kimberleya vest, da Buri mesto oblegajo. French je odgovoril, da pride na pomoč. V Kimberleyu so mislili, da je to zvijača Burov. Buri so ušli še pred dohodom generala Frencha (?).

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prev. I. B.—č.

(Dalje).

„Ali pojdeš v samostan, k očetu Cristoforu, kakor je včeraj naročil?“ vpraša Agnese.

„Kaj še!“ odgovori Renzo. „Saj veste, kakšne vražje oči ima pater. Bral bi mi z obraza kakor iz knjige, da se v meni nekaj kuha, in če me začne izpraševati, ujamem se gotovo. In naposled moram jaz tu ostati, da pripravim vso stvar. Bolje je, če pošljeta koga drugega.“

„Torej pojde Menico.“

„Dobro“, odgovori Renzo in odide, da bi začel s pripravi, kakor je rekel.

Agnese gre v bližnjo hišo po Menica, dečka okolo dvanajstih let, ki je bil precej bistre glave in ki je bil po stricih in svakih nekako njen vnuk. Prosi stariše, da bi ga ji, dejali bi, posodili za cel dan, češ da jej bode nekaj opravil. Nato ga pelje v svojo kuhinjo, dá mu zajutrek ter mu pove, da bode šel v Pescarenico k očetu Cristoforu,

ki ga bode poslal nazaj z nekim poročilom, kadar bo čas za to. „K očetu Cristoforu, saj veš, k onemu starčku z belo brado, kateremu pravijo svetnik...“

„Vem“, reče Menico, „oni, ki vedno boža nas otroke in nam časi dá kako podobico.“

„Tisti, dà, Menico! In če ti reče nekoliko počakati tam blizu kje pri samostanu, glej, da se kam ne zgubiš! Ne hodi s tovariši k jezeru, da bi gledal ribiče ali se igral z mrežami, ki se suš ob zidu, ali pa da bi igral tisto tvojo navadno igro...“

Vedeti je namreč treba, da je znal Menico zelo dobro žogo bít; in razume se, da se vsi, veliki in majhni, radi polotujemo stvari, za katere smo posebno sposobni: ne pravim pa, da samo teh.

„Oh, teta, saj nisem več otrok!“

„Dobro. Le pameten bodi. Ko prideš nazaj z odgovorom... glej!... tē dve lepi novi parpaglioli sta za-te.“

„Dajte mi jih sedaj, saj je vse jedno.“

„Ne, ne, ti bi jih zaigral. Idi in priden bodi. Dobi jih še več.“

Ono dolgo jutro sta videli Agnese in Lucija gotove čudne prikazni, ki so obe še bolj vznemirile in razburile. Neki berač, ki pa ni bil ne lačen, ne raztrgan kakor ljudje njegove vrste in kateremu se je z obraza brala neka tajna priključnost, je prišel in prosil miloščine, ozirajoč se okolo sebe kakor vohun. Kos kruha, katerega je dobil, je spravil v malho z neko slabo prikrivano malomarnostjo. Nató se je še nekoliko pomudil ter predrzno in ob jednem neodločno marsikaj spraševal, na kar je Agnese odgovarjala hitro in baš nasprotno, nego je bilo res. Ko hoče potem navidez oditi, zgreši navlašč prava vrata ter odpre ona, ki so držala na stopnice, kjer si kolikor mogoče naglo vse ogleda. Gospodinja zakliče za-njim: „Hej, hej, kam ste zašli, mož? Tukaj! tukaj!“ na kar se berač obrne in odide skozi pokazano mu vrata, krotko in s prisiljeno ponižnostjo se opravičujoč, dasi se to opravičevanje ni posebno zlagalo z odurnimi potezami njegovega obraza.

(Dalje prih.)

Listnica uredništva:

Gosp. V. M. v sv. Luciji. V Ljubljani obstoji kemično poskuševališče ter ga vodi znani strokovnjak dr. E. Kramar, na katerega se blagovoljno obrnite.

Umrli so:

19. februarja. Rozalija Franz, usmiljenka, 36 let, Radečkova cesta 11 let, jetika.

V hiralnici:

20. februarja. Ana Platt, gostija, 41 let, kap in dementia.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 20. februarja 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad . gl.	7-81	do gl.	7-81
„ „ maj-juni . „	7-91	„ „	7-92
„ „ jesen . „	8-06	„ „	8-07
Rž za pomlad . „	6-73	„ „	6-74
„ „ maj-juni . „	—	„ „	—
„ „ jesen . „	6-82	„ „	6-83
Tursica za maj-juni . „	5-45	„ „	5-46
Oves za pomlad . „	5-38	„ „	5-39
„ „ maj-juni . „	—	„ „	—

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Dn	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
20.	9. zveč.	718-3	5-5	sr. sever.	del. jasno.	—
21.	7. jut.	720-2	0-1	brezv.	megla	5-9
21.	2. popol.	720-0	6-4	sr. jug.	dež	—

Srednja včerajšnja temperatura 8-1° normale: -0-3°.

Dunajska borza.

Dné 21. februarja.

Skupni državni dolg v notah	99-70
Skupni državni dolg v srebru	99-65
Avstrijska zlata renta 4%	98-80
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron	99-65
Ogerska zlata rent 4%	98-60
Ogerska krona rent 4%, 200	94-10
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	126-25
Kreditne delnice, 160 gl.	236-70
London vista	242-50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118-22

Dné 20. februarja

20 mark	23-02
20 frankov (napoleonador)	19-29
Italijanski bankovci	89-80
C. kr. cekini	11-38
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	164-—
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	160-20
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	2-0-50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97-50
Tisne srečke 4%, 100 gl.	140-75
Dunavske vravnave srečke 5%	256-—

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107-25
Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4%	96-10
Prijoritne obveznice državne železnice	88-25
„ „ južne železnice 3%	69-60
„ „ južne železnice 5%	101-—
„ „ dolenskih železnic 4%	99-25
Kreditne srečke, 100 gl.	395-25
4% srečke dunav. parob. družbe, 100 gl.	340-—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	42-70
Ogerskega	22-75
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	13-40
Rudolfove srečke, 10 gl.	61-—

Salmove srečke, 40 gl.	172-50
St. Genois srečke, 40 gl.	150-—
Waldsteinove srečke, 20 gl.	178-—
Ljubljanske srečke	50-—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	124-25
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	78-—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	299-—
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	27-25
Montanska družba stavb. inš.	97-50
Splošna avstrijska stavb. inš.	271-75
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	334-—
Papirnih rubljev 100	256-50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.

Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka — **Promese** za vsako žrebanje.

Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

1., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svet za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloznih glavnice.

Zahvala.

Povodom prebitke smrti naše nepeznane soproge, oziroma matere, sestre, stare matere in tače, gospe

Josipine Roblek

došlo nam je toliko dokazov sočutnega sožalja, da nam ni mogoče vsakemu posebej se zahvaliti. Bodi torej na tem mestu izražena najiskrenejša zahvala vsem, ki so nam na katerikoli način lajšali bol, vzlasti pa za mnogobrojno spremstvo ob zadnji poti preblage rajnice, za prekrasne vence, gg. pevcev za pretresujoče žalostinke, gg. učiteljem za spremstvo s šolsko mladino, slav. gasilnemu društvu in vsem častitim daljnim in domačim spremljevalcem.

Radviljica, dne 19. svečana 1900.

1:5 1-1 **Žalujejo ostali.**

Franco Zupan,

vlasuljar

v Ljubljani, Valvasorjev trg št. 4.

prporočam se prečastiti duhovščini in sl. občinstvu za

izdelovanje vsakovrstnih moških in ženskih vlasulj

do najkrajšega izdelka. — Nadalje vsa umetna pletenja in kite iz lepih las.

Postrežba natančna. 49 48-11

VABILO

na

V. redni občni zbor

„Okrajne hranilnice in posojilnice v Idriji,

registr. zadruga z neomejeno zavezo“,

ki se bode vrtil

v nedeljo dné 18. marca 1900

ob 1. uri popoldne

v dvorani mestne hiše v Idriji.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva
2. Poročilo nadzornišstva in odobrenje letnega računa.
3. Dovolitev podpor.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzornišstva.
6. Razni nasveti.

K obilni udeležbi vabi

156 1-1 **Ravnateljstvo.**

Lak za sobina tla, dá lesk in bojo v jedrej prevlaki ter se kaj hitro suši. Za samo uporabo zalogi pri trdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice. 238 11 11-10

Vnanja naročila proti povzetju.

Bilanca

„Hranilnega in posojilnega društva (posojilnice) v Ptui,

registr. zadruga z neomejeno zavezo“,

za XVI. upravno leto 1899.

Aktiva:	K	h	Pasiva:	K	h
1. Hiša vloz. št. 346 Ptuj K 93149-10	94889-90		1. Stanje glavnih deležev K 3800-—		
2. Inventar te hiše	1740-80		2. Stanje oprav. deležev	97158-60	100958-60
3. Hiša vloz. št. 52 Ptuj K 12614-58	12916-28		3. Hranilne vloge s kapitaliz. obrestmi vred		1531332-63
4. Inventar te hiše	501-70		4. Neizplač. obresti glavnih deležev		259-10
5. Inventar v pisarnici	1530637-96		5. Za leto 1900 predplačane obresti		13380-06
6. Posojila zadrugnikom	13299-98		6. Splošni rezervni fond K 30665-70		
7. Zastale obresti posojil			7. Spec. rezervni fond za slučajne zgube	164692-22	195357-92
8. Naloženi denar pri drugih zavodih	K 154473-10		8. Penzijski fond za uradnike		9388-96
9. Nevzdržene obresti od tega	4889-35	159362-45	9. Predplač. najemnine		53-32
10. Naloženi denar v poštni hranilnici	K 9112-08	9184-62	10. Čisti dobiček		12144-46
11. Nevzdržene obresti od tega	72-54	9184-62			
12. Vrednost tiskovin	2-70				
13. Predplačani davek	232-38				
14. Gotovina 31. dec. 1899	42134-78				
		1862875-05			1862875-05

Denarni promet znašal je leta 1899 K 2972523-50.

Hranilne vloge obrestujejo se po 4½% ter se obresti polletno kapitalizirajo. — Posojila dajejo se na osbni kredit na 6%, na hipotekarni kredit na 5½% in, če je dana pupilarna varnost, na 5% obresti. — Rentnino plačuje hranilnica sama.

V Ptui, dné 31. decembra 1899.

157 1-1 **Ravnateljstvo.**

Kurja očesa,

trdo kožo, žulje itd. odpravi urno, brez bolečin in gotovo vrstni in v vseh nedosegljivi **Trnkóczy-jev obliž**, ki je dobil v „**Frančiškovi lekarni**“ na Dunaji, V. 2, **Schönbrunnerstrasse 107**. Cena 60 kr., po pošti 65 kr., franko ter rekomandirano 80 kr. — po povzetju ali če se denar (tudi v znakah) naprej pošlje. Obliž za poskušnjo 35, po pošti 40 kr. — **Učinek z jamčeni!** — Razpošilja se točno.

V Ljubljani je dobil v lekarni **Ubalđ pl. Trnkóczy-ja** na Glavnem trgu št. 4. 109 20-10

Národna jed

postati morajo testenine iz prve kranjske tovarne testenin **Znideršič & Valenčič** v **Ilirski Bistrici** po njih izbornem okusu, obilnej redilnosti nizki ceni in enostavnem pripravljanju. 954 12

Zahtevajte jih po vseh prodajalnicah jestvin.